

Mate Korona, He Pūtea Tautoko Ākuhata 2021

He pārongo ārahi kau tēnei. Ko te whakapuakitanga Pūtea Tautoko kei te pae tukutuku o Te Hiranga Tangata te whānuitanga o ngā taipitopito māraurau mō ngā paearu me ngā here, ā, ka noho tuakana ki ētahi atu pārongo.

- Ko te pūtea tautoko Mate Korona 2021, he utu kia tautokona ngā kaiwhakawhiwhi mahii puta i Aotearoa e taea ai e rātau te utu tonu i ngā kaimahi me tiaki i ngā tūranga mahi mō ngā kamupene e whai pānga ki ngā panonitanga pae mataara tonu i ngā taumata nō te 17 o Ākuhata 2021.
 - Ko ia rauna mō te Pūtea Tautoko, Ākuhata 2021, ka rua wiki te utunga katoa kei te taumata o \$600 i ia wiki ki ia kaimahi ukuuki, ā, kia \$359.00 i te wiki ki ia kaimahi hamanga
 - Ko ia rauna, he tononga hōu, ā, ko ngā kamupene me tutuki katoa ngā paeru mō ia tono.
 - Kua whā ngā moni utu, Akuhata 2021, Mate Korona. Koia ēnei:-
 - He moni utu tuatahitanga i wātea ai i te 9 te wā i te ata i te 20 o ngā rā o Ākuhata, tae ake ki te 3 o ngā rā o Hepetema, 7 te wā i te ata – kua kati.
 - Te moni utu tuarua i wātea ai i te 9 i te ata i te 3 o ngā rā o Hepetema tae ake ki te 16 o ngā rā o Hepetema 11:59 te hāora i te pō – kua kati.
 - Te moni utu tuatoru i wātea ai i te 9 i te ata, Paraire, i te 17 o ngā rā o Hepetema tae ake ki te 30 o ngā rā o Hepetema 11:59 te hāora i te pō – kua kati.
 - Te moni utu tuawhā mō te rua wiki e wātea ai i te 9 i te ata, Paraire, 1 o ngā rā o Oketopa tae ake ki te 14 o ngā rā o Oketopa 11:59 te hāora i te pō.
 - Mēnā koe i tono ētahi pūtea Tautoko Mate Korona tuatahi, tuarua rānei ka taea e koe te tono ki te Pūtea Tautoko #4 i te paunga o te rua wiki ake. Tēnā, mēnā i tono i te Taite, 30 ngā rā o Hepetema, ka taea e koe te tono ki te Pūtea Tautoko #4 hei te Taite, 14 o ngā rā o Oketopa
- E kore e whakaaetia ngā tono tōmua, inā hoki he rua wiki te roanga o ia moni utu. Tāria kia mutu te wiki tuarua o te moni utu i mua i tō tono mai.
- Ki te kore koe i tono ki ētahi pūtea tautoko i mua, e whakaae tonu ana kia tono ki te Pūtea Tautoko #4 mai i te Paraire, i te 1 o ngā rā o Oketopa otiia, me tutuki i a koe te rārangi paearu.
 - Ka taea te tono mā te pae tukutuku o Te Hiranga Tangata, workandincome.govt.nz/wagesubsidy

- **Kia tere ake ai tō tonu, he mea hira tonu ko ngā kōrero ka whakatakotohia ai ki roto i tō tonu e noho rite ana ki Te Hiranga Tangata** (arā, to nama IR, ingoa, tō nama pēke, o kōrero mahi koia ērā ko te ingoa me te nama IR).
- Me mōhio tonu e koe e tonu ana koe ki te moni utu tika. Ko ētahi kamupene kua tonu ki te Kaupapa Tuku Tautoko, ki te Wehenga Popoto Moni Utu rānei otiia, ko te tikanga me tonu ki te Pūtea Tautoko Mate Korona o Ākuhata 2021 kē. (E taea ana e ngā Kamupene te whiwhi tētahi anake o ēnei utu Mate Korona mō te kaimahi kotahi i te wā kotahi)

Ngā Paearu Māraurau

- E āhua rite ana ngā paearu māraurau ki te kaupapa i Maehe 2021, tae ake ki ngā here o te kaiwhakawhiwhi mahi me te whakamātautau moni whiwhi ā-tau.
 - E hira ana kia pānui koe i ngā kōrero katoa, tae ake ki ngā kōrero whakapuakitanga e whakaaetia ana e koe, ā, kia ūngia.
 - Ko te whakamātautau moni whiwhi ā-tau he hekenga kia 40 ōrau te itinga iho. Ko tōna tikanga:
 - Ko ngā kamupene me (me whakapae rānei) 40% te itinga iho o te hekenga o te moni whiwhi i ngā rā e tekau mā whā, 14.
 - i waenga i te 17 – 31 o Ākuhata te utu pūtea tautoko tuatahi
 - mai i te 31 o Ākuhata – 13 o Hepetema mō te pūtea tautoko # 2
 - mai i te 14 o Hepetema – 27 o Hepetema mō te Pūtea Tautoko #3
 - mai i te 28 o ngā rā o Hepetema – 11 o ngā rā o Oketopa mō te Pūtea Tautoko #4
- Ina whakataurite ai o rātau whiwhinga moni i roto i te 14 rā noa te roanga i ngā ono wiki nō mua tonu i te pikinga Pae Mataara.
- Ko ngā kamupene e nui ana te whiwhinga pūtea i te wāhanga e taea ana te whakataurite atu a rātau whiwhinga pūtea i 17 – 31 i Ākuhata 2020, 2019 rānei, mēnā ia ka taea te whakaatu nā te āhua o tā rātau momo kamupene e uaua ake ai ki te whakatutuki i te whakamātautau whiwhinga pūtea i te whakamahinga i te wahanga whakaritenga kua tohua.
 - Ko te heke whiwhinga pūtea me whai panga tonu i te pikinga haeretanga o te Pae Mataara 3, 4 hoki mai i te 17 o ngā rā o Ākahuta 2021 ki runga i tō kamupene.

Nō muri atu i ngā moni utu

- Mēnā rā ka kore e pahawa ngā hekenga moni o tō pakihī me whakahoki mai ērā pūtea tautoko e koe.
- Me whakariterite, me pupuru taunakitanga anō hoki e tō pakihī e tautoko ai ā rātau tauākī (engari, ehara i te mea me kuhu tērā e koe i roto te tonu)
- Ka whakaoti i a Te Manatū Whakahiato Ora ngā mahi tātari, ā, ka āta arohia atu ki te pono o ngā mahi. Ko te tikanga o tēnei, ka uia ētahi o ngā kaitono kia hōmai ai he taunakitanga o te hekenga moni i whiwhi.
- Mēnā rā ka whakaroa ake te Kāwanatanga te wā mō te Pūtea Tautoko, me tonu anō tō pakihī.